

Bediüzzaman Said Nursi'nin kadınlara ve kadın haklarına bakışı nasıldır?

Evvela, Üstad Hazretlerinin olaylara ve çağın sorunlarına bakış açısında iman ve Kur'an hükmeder. Yani İslam kadına nasıl bir değer vermiş ise Üstad Hazretlerinin verdiği değer de odur. Çağın gerekleri ve maddeci bakış açısı Üstad Hazretleri üzerinde bir baskı ve tazyik oluşturamamıştır.

Günümüzde bir çok İslam alimi çağın gerekleri ve ideolojilerinin baskısına boyun eğip İslam hükümlerini incitecek yorum ve tevellere girebilmiştir. Çağın gerekleri ve ideolojileri derken, menfi anlamda bir gereklilik ve ideolojidir. Yoksa müspet anlamdaki gerekler ve ideolojileri Üstad Hazretleri çok güzel bir şekilde kullanmıştır.

İkincisi, Üstad Hazretlerinin olaylara bakışında fitrilik esastır. Yani fitrata uygun olmayan görüş ve fikirlere prim vermiyor. Mesela kadın ile erkeğin mutlak eşitliği fitrata uygun olmayan felsefi bir safsatadır. Kadının erkekten üstün yönleri olduğu gibi erkeğin de kadından üstün cihetleri vardır.

Mesela Üstad Hazretleri kadını şefkat noktasından erkekten üstün görür. Bu hususa şu şekilde işaret ediyor Üstad Hazretleri:

"Evet, bir valide veledini tehlikeden kurtarmak için hiçbir ücret istemeden ruhunu feda etmesi ve hakikî bir ihlâs ile vazife-i fitriyesi itibarıyla kendini evlâdına kurban etmesi gösteriyor ki, hanımlarda gayet yüksek bir kahramanlık var. Bu kahramanlığın inkişafı ile hem hayat-ı dünyeviyesini, hem hayat-ı ebediyesini onunla kurtarabilir."(1)

Ama kadının bir meta gibi içtimai alanın her köşesinde kullanılmasına da karşıdır. Bu hususa şu ibareleri ile işaret ediyor:

"Kadınlar yuvalarından çıkıp beşeri yoldan çıkarmış; yuvalarına dönmeli"

إِذَا تَأْتَتْ الرِّجَالُ السُّفَهَاءَ بِالْهَوَسَاتِ إِذَا تَرَجَّلَ النِّسَاءُ بِالنَّاشِرَاتِ
Sefih erkekler hevesâtına uyarak kadınlaştığında; nâşize kadınlar da hayasızlıkla erkekleşir."

"Mimsiz medeniyet, taife-i nisâyı yuvalardan uçurmuş, hürmetleri

de kırmış, mebzul metâı yapmış. Şer'-i İslâm onları"

"Rahmeten davet eder eski yuvalarına. Hürmetleri orada, rahatları evlerde, hayatı âilede. Temizlik ziynetleri."

"Haşmetleri hüsn-ü hulk, lütf-u cemâli ismet, hüsn-ü kemâli şefkat, eğlencesi evlâdı. Bunca esbab-ı ifsat, demir sebat kararı."(2)

Üçüncüsü, kadına verilen haklar İslam kaideleri ile çelişmedikçe onların savunulmasında bir sakınca olmaz. Burada ölçü hem İslam hem de yukarıda izah ettiğimiz gibi fitriliğe uygunluktur. Getirilen haklar bu iki temel hüküm ile çelişmiyorsa sorun yoktur. Yoksa feminist öğretisinin yapmacık ve fitri olmayan talepleri kadın hakları kapsamına girmez.

Dördüncüsü, kadın ve erkek bir birlerine muhtaç ve meyilli olarak yaratılmışlardır. Halbuki modern dönemdeki doktrinler ve akımlar bu fitri ilişki ve meyli yok saymaya çalışıyorlar. Kadın ile erkek iki müstakil farklı cins değildirler. İkisi de insan, ikisi de birbirine meyilli ve muhtaçtırlar. Birbirlerini ikmal etme misyonları vardır. Üstad Hazretleri bu hakikate şu şekilde işaret ediyor:

"Tesettür, kadınlar için fitrîdir ve fitratları iktiza ediyor. Çünkü kadınlar hilkenen zayıf ve nazik olduklarından, kendilerini ve hayatından ziyade sevdiği yavrularını himaye edecek bir erkeğin himaye ve yardımına muhtaç bulunduğundan, kendini sevdirmek ve nefret ettirmemek ve istiskale mâruz kalmamak için fitrî bir meyli var."(...)

Son olarak, Üstad Hazretlerinin kadın taifesine bakışının ne olduğuna somut bir işaret olacak şu pasajı takdim edelim:

"Evet, insanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi, onun validesidir. Bu münasebetle, ben kendi şahsımda kat'î ve daima hissettiğim bu mânâyı beyan ediyorum:"

"Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zatlardan ders aldığım halde, kasem ediyorum ki, en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi, merhum validemden aldığım telkinat ve mânevî derslerdir ki, o dersler fitratımda, adeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini aynen görüyorum."(3)

Daha geniş bilgi için [Yirmi Dördüncü Lem'a](#) adlı eseri mütalaa etmekte fayda vardır.

Dipnotlar:

(1) bk. [Lem'alar, Yirmi Dördüncü Lem'a](#)

(2) bk. [Sözler, Lemaat](#)

(3) bk. [Lem'lar, Yirmi Dördüncü Lem'a.](#)